

Bấy giờ, Thiện Hiện bạch Phật:

- Như Thế Tôn dạy: Các hành đều do phân biệt tạo ra, sanh từ vọng tưởng nên hoàn toàn chẳng thật có. Do nhân duyên nào mà các Bồ-tát đó đạt được công đức vô lượng, vô biên như vậy?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Đúng như lời ông nói. Nhưng các Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng nói các hành đều do phân biệt tạo ra, Không vô sở hữu, hư vọng không thật. Vì sao?

Vì các Đại Bồ-tát này đã khéo học pháp nội Không cho đến pháp vô tính tự tính Không, đã quán sát các hành đều do phân biệt tạo ra, Không vô sở hữu, hư vọng không thật. Đại Bồ-tát này tự quán sát các hành đều do phân biệt tạo ra, Không vô sở hữu, hư vọng không thật. Như vậy như vậy nên không lìa Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa; như như không lìa Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Như vậy như vậy đã đạt được công đức vô lượng, vô biên.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Vô lượng, vô biên có gì sai khác?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Nói vô lượng nghĩa là đối với xứ này, lượng nó dứt hẳn. Nói vô biên nghĩa là ở trong số này không thể cùng tận.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Phải chăng có nhân duyên, sắc cũng thể nói vô lượng, vô biên; thọ, tưởng, hành, thức cũng thể nói vô lượng, vô biên?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Vì có nhân duyên nên sắc cũng nói vô lượng, vô biên; thọ, tưởng, hành, thức cũng nói vô lượng, vô biên.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Nhân duyên nào mà sắc cũng nói vô lượng, vô biên; thọ, tưởng, hành, thức cũng nói vô lượng, vô biên?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Sắc là tánh Không, nên cũng nói là vô lượng, vô biên. Thọ, tưởng, hành, thức là tánh Không, nên cũng nói là vô lượng, vô biên.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Chỉ có sắc, thọ, tưởng, hành, thức là Không, hay tất cả pháp cũng đều Không?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Trước đây Ta đã chẳng từng nói tất cả pháp đều không đó sao?

Thiện Hiện bạch Phật:

- Tuy Phật thường nói các pháp đều Không, nhưng các hữu tình không có kiến thức hiểu biết, nên nay con hỏi lại như vậy.

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Không phải chỉ có sắc, thọ, tưởng, hành, thức là Không, mà ta nói các pháp đều Không.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Vô lượng, vô biên là khái niệm gì?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Vô lượng, vô biên là khái niệm của không, vô tướng, vô nguyện.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Vô lượng, vô biên chỉ là không, vô tướng, vô nguyện. Ngoài ra còn có nghĩa nào khác?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Ý ông nghĩ sao? Ta đâu chẳng nói tất cả pháp môn đều Không đó sao?

Thiện Hiện bạch Phật:

- Đức Như Lai thường dạy tất cả pháp môn đều Không.

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Không tức là vô tận, không tức là vô lượng, không tức là vô biên, không tức là các nghĩa khác.

Thế nên, nay Thiện Hiện! Tất cả pháp môn tuy có nhiều cách nói khác nhau nhưng nghĩa không khác.

Thiện Hiện nên biết: Các pháp Không, lý đều không thể nói, Như Lai phương tiện nói là vô tận, hoặc nói vô lượng, nói vô biên, nói là không, nói vô tướng, nói vô nguyện, nói vô tác, nói vô sanh, nói vô diệt, nói phi hữu, nói vắng lặng, nói lia nhiễm, nói Niết-bàn v.v...

Thật nghĩa vô lượng pháp môn của các pháp như thế không khác, đều do Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác vì các hữu tình phương tiện giảng nói.

Khi ấy, Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Hi hữu thay! Ngài đã dùng phương tiện thiện xảo, thật tánh các pháp vốn không thể giảng nói nhưng vì hữu tình nên phương tiện chỉ rõ. Như con hiểu nghĩa Phật đã nói, thật tánh các pháp đều không thể nói.

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Thật tánh các pháp đều không thể nói. Vì sao? Vì tánh tất cả pháp rốt ráo đều Không, không có người có thể giảng nói rốt ráo Không đó được.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Nghĩa không thể nói có thêm bớt chăng?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Nghĩa không thể nói không có thêm bớt.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Nếu nghĩa không thể nói không thêm bớt thì Bồ thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng sẽ không thêm bớt. Nếu sáu pháp Ba-la-mật-đa này cũng không thêm bớt, thì phải sáu pháp Ba-la-mật-đa đều không sở hữu. Nếu sáu pháp Ba-la-mật-đa đều không sở hữu, thì tại sao Đại Bồ-tát tu hành Bồ thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa, cầu chứng quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, có thể thân cận quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Bồ thí v.v... sáu pháp Ba-la-mật-đa đều không thêm bớt, cũng không sở hữu. Nhưng khi các Đại Bồ-tát tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa phương tiện thiện xảo không nghĩ như vậy: Như vậy, Bồ thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa có thêm, có bớt. Chỉ nên nghĩ: Chỉ có danh tướng gọi là Bồ thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Khi Đại Bồ-tát đó tu hành Bồ thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa, đem Bồ thí này cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa câu hữu tác ý, và nương nơi thiện căn cùng phát khởi tâm này, cho các hữu tình một cách bình đẳng, cùng nhau hồi hướng quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Phát khởi hồi hướng như quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề của chư Phật sâu xa vi diệu. Do thế lực tăng thượng của hồi hướng bằng phương tiện thiện xảo này nên chứng đắc quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Cu thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Thế nào gọi là quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Chơn như của các pháp gọi là quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện nên biết: Vì chơn như của các pháp không có thêm bớt nên quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề của chư Phật cũng không thêm bớt. Nếu Đại Bồ-tát thường an trụ tác ý tương ưng với chơn như như vậy, thì liền gần quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thế nên, nay Thiện Hiện! Nghĩa không thể nói, tuy không thêm bớt nhưng không thôi chuyên tác ý chơn như. Ba-la-mật-đa tuy không thêm bớt nhưng không thôi lui sự mong cầu quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Đại Bồ-tát nào an trụ tác ý chơn như như vậy mà tu hành bố thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa, liền gần quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.